

TÜRK-İŞ HAKLARINI NE ZAMAN ÖĞRENECEK?

Aydınlık Dergisi, 24 Mayıs 2009

Yıldırım Koç

Son dönemlerde çalışma yaşamında bir durgunluk yaşanıyor. Bir-iki ay önce 2821 sayılı Sendikalar Yasası ve 2822 sayılı Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Yasası değişikliklerine ilişkin tasarının Meclis Genel Kurulu'na geleceği söylendi. TÜRK-İŞ de bir akademisyenler grubuna bir karşı tasarı hazırlattı. Araya 1 Mayıs girdi. Bu tasarı hakkında kimse bir şeyler yazmayınca, düşüncelerimi dile getirme gereğini duydum.

TÜRK-İŞ'in bir kurula hazırlattığı "Toplu İş İlişkileri Kanunu" taslağı, bu taslağı hazırlayanların ve TÜRK-İŞ'in haklarının farkında olmadığını göstermektedir. Ayrıca fahiş hatalar söz konusudur. TÜRK-İŞ bir süre önce de bir akademisyenler kuruluna ekonomik krizle ilgili bir rapor hazırlatmıştı. Bu evlere şenlik raporu eleştirmiştim. Ses çıkmadı. Şimdi de 2821 ve 2822 sayılı Yasalar yerine önerilen TÜRK-İŞ taslağını ele alacağım. Bu taslak da evlere şenlik.

TÜRK-İŞ'in ve bu taslağı hazırlayanların tam beş yıldır öğrenemediği olay, Anayasa'nın 90. maddesinde 2004 yılı Mayıs ayında yapılan değişiklik sonrasında, Türkiye tarafından onaylanmış ILO Sözleşmelerinin doğrudan uygulanırlık kazanmış olmasıdır. Diğer bir deyişle, onaylanmış ILO Sözleşmesi ile iç mevzuatımızın çelişmesi durumunda, iç mevzuat hükümleri "YOK" (zımnen mülga) sayılacaktır.

Bu konuyu tam beş yıldır tartışıp duruyoruz. Birçok insan bu konuyu tekrar tekrar gündeme getirdi. Uluslararası Kamu Çalışanları Federasyonu (PSI) üyesi 9 sendika bu konuda üç kitap yayınladı; kaç tane toplantı düzenledi. Ben kaç kez yazdım. Ulusal Kanal'da Mehmet Akkaya ile yaptığımız Sınıf Gözüyle programında kaç defa anlattık.

TÜRK-İŞ bir türlü öğrenemiyor, TÜRK-İŞ'e taslak hazırlayanlar bir türlü öğrenmemekte inatla direniyor.

KESK ve Türkiye KAMU-SEN, bu konuyu biliyor.

Diğer konfederasyonlar da 5 yıldır öğrenemedi.

Tekrar edeyim.

Türkiye 87 ve 98 sayılı ILO Sözleşmelerini onaylamış ve bunlara doğrudan uygulanırlık kazandırmıştır. Bazı başka uluslararası belgeler de bu konumdadır. Bu belgelere göre, 2821 ve 2822 sayılı Yasaların çok büyük bölümü hukuken geçersizdir. Sendikalar bu konuda dava açarlarsa ve gerekli ön hazırlıkları iyi yaparlarsa, işçi ve memurun birlikte örgütlenmesi de, genel grev de, dayanışma grevi de, işyeri işgali de mümkündür.

Beş yıldır bu gerçeği anlamamakta direnerek, işçi sınıfı ve sendikacılık hareketinin elindeki hakları kullanması için çaba göstermeyen TÜRK-İŞ, bir de hazırladığı taslakta mevcut anti-demokratik durumu daha da kötüye götürecektir fahiş hatalar yapmaktadır.

İki örnek vereceğim.

Yürürlükteki mevzuatta eğitim ve öğretim kurumlarında grev yapılması yasaktır (2822/30).

Türkiye'nin onayladığı 87 sayılı ILO Sözleşmesi'ne göre, bu işyerlerindeki grev yasaldir.

Çorum Milletvekili Agah Kafkas ve 6 milletvekilinin sunduğu yasa değişiklikleri tasarısının Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunda kabul edilen biçiminde, eğitim ve öğretim kurumlarında grev yasağının kaldırılması öngörülmüştür.

TÜRK-İŞ'in taslağını hazırlayanlar ve bu taslağa sahip çıkanlar ise anlaşılmaz bir tavır içindedir ve eğitim ve öğretim kurumlarında grev yasağının sürmesini savunmaktadır (Madde 78).

Bu taslağı hazırlayanlar TBMM Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu'nu hiç mi okumadılar. Bu taslağı teslim alıp dağıtanlar da mı bu sorumluluğu göstermedi de, hükümet temsilcileri grev yasağının kalkmasını isterken, onlar grev yasağının sürmesinden yana?

TÜRK-İŞ'in mevcut hakları bile geriye götürmeyi önerdiği diğer bir nokta, grev kararının alınması sonrasında grev kararının uygulanması için öngörülen süreye ilişkindir.

1963 yılında kabul edilen ve 12 Eylül 1980 darbesine kadar uygulanan mevzuatta, bir sendika grev kararı aldıktan sonra istediği zaman greve çıkardı. Grev kararının bildirilmesi ile

greve çıkılması arasında gerektiğinde aylar olabilirdi. Sendika, işverenin en zayıf anını kollar ve grevi o zaman başlatırdı.

12 Eylül 1980 darbesinden sonra 1983 yılında kabul edilen 2822 sayılı Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Kanunu'nda bu konuda çok önemli bir kısıtlama getirildi. Grev kararı alındıktan sonra grevin başlayabileceği 60 günlük bir süre kondu. Eğer sendika bu 60 günlük süre içinde grevi başlatmazsa, yetkisi düşüyordu. (2822/37).

TÜRK-İŞ'in taslağını hazırlayanlar ne yapmış, biliyor musunuz?

Bu 60 günlük sürenin 30 güne indirilmesini öneriyorlar.

İnanılır gibi değil.

Bir konfederasyon nasıl böyle bir iş yapabilir?

Diyelim Karayolları'nda iş uyuşmazlığı var. Grev kararı 10 Eylül'de alındı. Sendikanın beklentisi, kar yağması, yolların kapanması ve grevin etkili olması. Yoksa yazın Karayolları'nda grev yapılırsa ne olur, yapılmazsa ne olur. 12 Eylül öncesinde olsa, 10 Eylül'de grev kararı alındıktan sonra kar yağması beklenir, diyelim Aralık ayında greve çıkılırdı. Yürürlükteki mevzuata göre, 10 Eylül'den itibaren 60 gün içinde greve çıkma zorunluluğu vardır. TÜRK-İŞ'in inanılması güç taslağına göre, 10 Eylül'den itibaren 30 gün içinde greve çıkmak zorunludur; yoksa yetki düşmektedir.

TÜRK-İŞ'te ve bağlı sendikalarda her düzeyde çok iyi niyetli sendikacılar ve uzmanlar var. Böyle bir taslak, TÜRK-İŞ'in 12 Eylül 1980 sonrasındaki hatalarını hatırlatacak kadar önemlidir.

TÜRK-İŞ, Anayasa'nın 90. maddesinde tam beş yıl önce yapılan değişikliğin sendikacılığa sağladığı imkanları artık öğrenmeli ve ona uygun hareket etmelidir. Yukarıda iki örneğini verdiğim türden fahiş hatalar konusunda da daha duyarlı olmalıdır.